

Prof. Dr WŁODZIMIERZ ANTONIEWICZ *

W dniu 20 maja 1973 zmarł w Warszawie Prof. dr Włodzimierz Antoniewicz.

Urodził się w Samborze 15 maja 1893 r. Po ukończeniu szkoły średniej studiował geografę, historię sztuki, a następnie archeologię na Uniwersytecie Jagiellońskim. Doktorat filozofii uzyskał w Uniwersytecie Jagiellońskim w 1918 r., habilitował się w zakresie archeologii prahistorycznej w 1920 r. W roku 1923 profesor nadzwyczajny, a w roku 1928 profesor zwyczajny w Uniwersytecie Warszawskim. Od 1920 r. pracował jako docent w Katedrze Archeologii Pierwotnej i Wczesnośredniowiecznej UW, a nieprzerwanie od 1921 do 1963 był jej kierownikiem. W latach 1934/35 i 1935/36 dziekan Wydziału Humanistycznego UW, a w latach 1936/37—1945 rektor Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1919—1939 wykładał archeologię prahistoryczną w Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie, a w 1925—1934 w Uniwersytecie im. Stefana Batorego w Wilnie. Współzałożyciel i od r. 1958 przewodniczący, a następnie przewodniczący honorowy Zespołu Badań nad Polskim Średniowieczem Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej. Inicjator badań i wieloletni kierownik Stacji Archeologicznej w Wiślicy. Od r. 1928 członek-korespondent Polskiej Akademii Umiejętności, a od r. 1957 członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk. Od r. 1959 członek Komitetu Nauk Historycznych Wydziału I PAN.

* Fot. Dariusz Członkowski.

Twórca i w latach 1955—1963 kierownik Zakładu Polskiego Atlasu Archeologicznego Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN, a w okresie 1955—1973 członek Rady Naukowej tegoż Instytutu. Były wiceprezes Państwowego Grona Konserwatorów Zabytków Archeologicznych w Warszawie, b. dyrektor Muzeum Archeologicznego im. Erazma Majewskiego, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W latach 1932—1939 wiceprezes Związku Muzeów w Polsce, a w 1945—1946 wicedyrektor Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie. W latach 1946—1949 wiceprezes Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wieloletni zasłużony wiceprezes Zarządu Głównego i prezes Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego. Członek licznych polskich i zagranicznych towarzystw i komitetów naukowych, m. in. wiceprezes Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, od r. 1931 członek Rady Stałej Międzynarodowych Kongresów Nauk Pre- i Protohistorycznych, członek-korespondent Szwedzkiej Akademii Nauk, członek-korespondent Suimalais — Ugrillan Sëura w Helsinkach, członek zagraniczny Międzynarodowego Instytutu Antropologicznego w Paryżu, członek Francuskiego Towarzystwa Prehistorycznego w Paryżu, członek honorowy Królewskiego Towarzystwa Starożytności w Londynie i Angielskiego Towarzystwa Prehistorycznego, członek Römisch-Germanischen Kommission w Frankfurcie n/M, członek Komitetu Stałego Międzynarodowej Unii Nauk Antropologicznych i Etnograficznych, doctor honoris causa Uniwersytetu w Rydze.

Działalność naukowo-badawcza Prof. dra Włodzimierza Antoniewicza jest widocznym dowodem szerokich zainteresowań badacza-humanisty i umiejętnej realizacji integracji nauki. Licząca kilkaset pozycji bibliografia Profesora obejmuje bowiem prace z zakresu archeologii i prehistorii z pierwszym w nauce syntetycznym opracowaniem prądziejów ziem polskich — *Archeologią Polski* na czele, geografii archeologicznej — z *Mapą grodzisk w Polsce*, etnografii — reprezentowane w pierwszym rzędzie przez prace o pasterstwie, szałasnictwie i sztuce pasterskiej w dziele zbiorowym *Pasterstwo Tatr Polskich i Podhala*, historii sztuki z czołową publikacją *Historia sztuki najdawniejszych społeczeństw pierwotnych*, religioznawstwa — z *Religią dawnych Słowian*, muzealnictwa i ochrony zabytków, organizacji i popularyzacji nauki.

Szeroką i owocną działalność rozwijał Profesor jako redaktor czasopism i prac naukowych. W latach 1921—1926 był redaktorem „Wiadomości Archeologicznych”, w 1927—1965 redagował rocznik Katedry Archeologii Pierwotnej i Wczesnośredniowiecznej UW „Światowit”. Od r. 1956 redaktor „Postępów Archeologii”, a od 1959 — monografii naukowych Zespołu Badań nad Polskim Średniowieczem UW i PW. Wielkim dziełem edytorskim Profesora jest wspomniane już monumentalne wydawnictwo wielotomowe *Pasterstwo Tatr Polskich i Podhala*. Był także od r. 1956 współredaktorem „Bibliographie annuelle de l'âge de la pierre taillée”, Paris.

Jako nauczyciel akademicki wykształcił Profesor kilkadziesiąt roczników archeologów, promował kilkunastu doktorów, wpał ucniom entuzjazm dla uprawianej dyscypliny.

Za zasługi dla Nauki odznaczono Go m. in. Krzyżami Komandorskim i Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Kawalerskim, Oficerskim i Komandorskim Francuskiej Legii Honorowej.

Odszedł wielki badacz, zawsze niezależny naukowo, wybitny archeolog — humanista, do ostatnich godzin życia twórca i aktywny uczony. Wszedł na stałe do Panteonu nauki polskiej.

Cześć Jego pamięci!

Jerzy Pyrgala

